

Analyse | kraka

19. maj 2016

Hvem indvandrer til Danmark?

Af Alexander Karlsson og Edith Madsen

Indvandringen til Danmark har de sidste år været på et højt niveau. Denne analyse ser på statsborgerskab og opholdsgrundlag for de udenlandske statsborgere, der flytter til Danmark. Analysen omhandler perioden 2007-2015.

- I 2015 indvandrede 76.000 udlændige til Danmark.¹ Indvandringen er stigende, da flere, særligt fra Syrien får ophold på grund af asyl og familiesammenføring og flere, særligt fra andre EU-lande, kommer for at arbejde. I alle årene 2007-2015 kom hovedparten af de udenlandske statsborgere til Danmark for at arbejde eller studere. I 2015 indvandrede ca. 22.400 personer for at arbejde², ca. 14.900 personer for at studere, ca. 10.300 personer på grund af asyl og ca. 9.500 personer på grund af familiesammenføring.³ 11.500 personer kom fra Syrien pga. enten asyl eller familiesammenføring.
- De fleste rumænske, polske, litauiske og indiske statsborgere kommer for at arbejde, mens hovedparten af de amerikanske og tyske kom for at studere. Fra Syrien kom der nogenlunde lige mange på grund af asyl og familiesammenføring, mens næsten alle fra Eritrea kom på grund af asyl.
- Antallet af udenlandske statsborgere, der kommer hertil for at arbejde, er steget kraftigt siden årtusindskiftet. Op mod finanskrisen steg antallet ekstraordinært, men niveauet er i dag væsentligt over toppen i 2007.
- Nettoindvandringen fra Afrika udgjorde lidt under 4.400 personer i 2015, hvoraf de 2.800 skyldtes nettoindvandring fra Eritrea. Derudover udgjorde nettoindvandringen 430 statsborgere fra Somalia og 250 statsborgere fra Den Demokratiske Republik Congo. Dette er alle uroplagede områder, og opholdsgrundlaget for disse statsborgere er hovedsageligt asyl eller familiesammenføring. Nettoindvandringen fra den resterende del af Afrika var på under 1.000 personer. Tallene giver derfor ikke belæg for, at nogen nævneværdig del af indvandringen til Danmark udgøres af "fattigdomsflygtninge".

¹ Inkl. indvandring fra de nordiske lande. Indvandringen ekskl. nordiske statsborgere var på ca. 69.400 personer i 2015.

² Bemærk, at opgørelsen alene indeholder personer, der har et dansk CPR-nummer, dvs. ikke ansatte i udenlandske virksomheder, som er udstationeret i en kortere periode.

³ Bemærk at disse tal ikke inkluderer nordiske statsborgere.

Anbefaling:

- Mange udlændinge kommer til Danmark for at arbejde eller studere. Udlændinge, der arbejder i Danmark, kan være til stor fordel for dansk økonomi og udenlandske studerende kan være det under visse omstændigheder.⁴ Der er ikke belæg for at hævde, at der kommer fattigdomsflygtninge i nævneværdigt omfang. Det er derfor nødvendigt at se nuanceret på indvandringsdebatten og vurdere de enkelte indvandregrupper adskilt.

⁴ Jf. Vasiljeva, K. (2016): Hvordan fastholder vi udenlandske studerende i Danmark? www.kraka.org.

Kontakt

Vicedirektør
Jens Hauch, PhD
Tlf. 3140 7715
E-mail ieh@kraka.org

Indvandringen har stor betydning for befolknings-tilvæksten

1. Baggrund

De seneste års befolkningstilvækst i Danmark er hovedsageligt drevet af indvandring til Danmark fra udlandet. Denne analyse ser mere detaljeret på, hvordan denne indvandring er fordelt på statsborgerskab, samt på grunden til ophold for de ikke-nordiske udenlandske statsborgere, der flytter til Danmark. Analysen ser på udviklingen i perioden 2007-2015.

Afsnit 2 beskriver udviklingen over tid i indvandring og nettoindvandring herunder udviklingen for de grupper af statsborgere, der i 2015 havde den største indvandring. Afsnit 3 indeholder en beskrivelse af opholdsgrundlaget for de ikke-nordiske statsborgere, der er kommet til Danmark. Afsnit 4 indeholder en mere detaljeret beskrivelse af statsborgerskab for de personer, der er kommet på grund af asyl og familiesammenføring. Endelig ses i Afsnit 5 på indvandring på grund af arbejde.

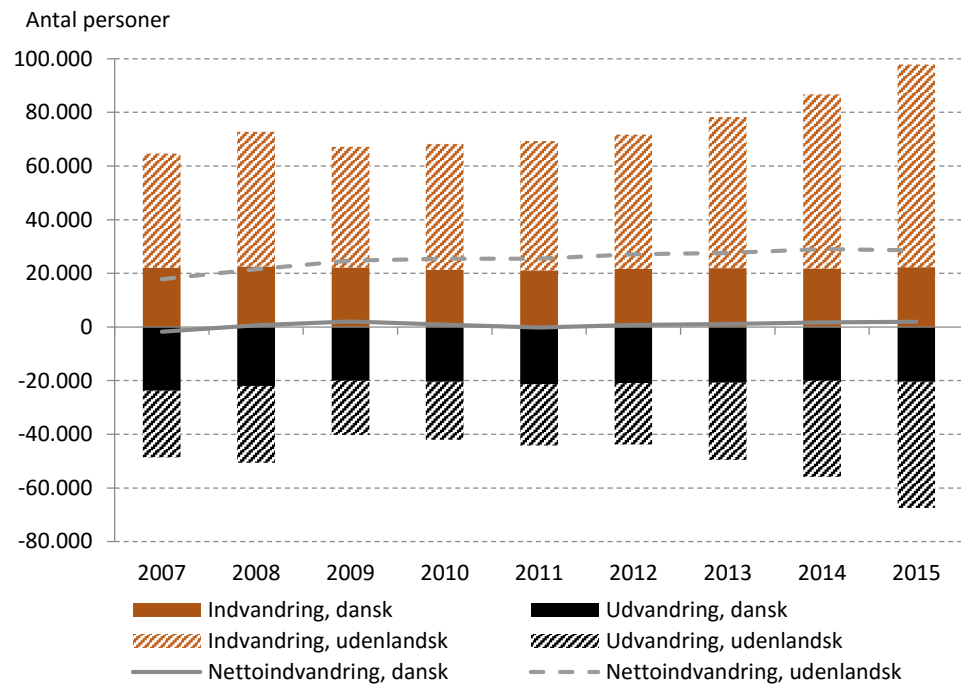
Indvandring og nettoindvandring er steget de seneste år

2. Indvandring og nettoindvandring

Indvandringen af udenlandske statsborgere til Danmark er steget betragteligt i perioden 2007 – 2015. I 2015 var indvandringen af udlændige på knap 76.000 personer, jf. Figur 1. Dette er en stigning på ca. 75 pct. set i forhold til tallet i 2007. Også nettoindvandringen af udenlandske statsborgere var høj i 2015 og på ca. 47.000 personer.⁵ Indvandringen af danske statsborgere, der flytter til Danmark fra udlandet, har været forholdsvis konstant. Opgørelsen af ind- og udvandring fremgår af Boks 1.

⁵ Nettoindvandringen opgøres som antallet af personer, der flytter til Danmark fra et andet land fratrukket antal personer, der flytter fra Danmark til et andet land.

Figur 1 Indvandring til Danmark fordelt efter dansk/udenlandsk statsborgerskab



Anm.: Bemærk at nettoindvandringen er overvurderet, idet udvandringen fra Danmark er undervurderet med ca. 15-20 pct., jf. Danmarks Statistik, "Statistikdokumentation for flytninger til og fra udlandet 2015".
 Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken, VAN1AAR og VAN2AAR.

Boks 1 Opgørelse af ind- og udvandring

Ind- og udvandring fra Danmark er defineret som flytninger til/fra Danmark. Tallene er baseret på til- og frmeldinger af personer til CPR. EU/EØS statsborgere skal registreres ved ophold af mindst 3 måneders varighed i Danmark, og dette kræver et EU-registreringsbevis. Dette udstedes til EU/EØS statsborgere, der enten arbejder som lønmodtagere eller selvstændige eller studerer og råder over tilstrækkelige midler til at forsøge sig selv og deres familier. Opholdet gives også til familiemedlemmer, der ledsager en person, der opfylder kravene. Andre udenlandske statsborgere skal ligeledes registreres ved ophold af mindst 3 måneders varighed, og dette kræver en opholdstilladelse ved indrejse til Danmark. Generelt er det kun EU/EØS statsborgere, der automatisk har ret til ophold i Danmark, hvis de kan finde arbejde eller studieplads. Specielt kræves der ikke en særskilt arbejdstilladelse. På samme vis som indvandringen til Danmark er baseret på tilmelding til CPR, er udvandringen baseret på afmelding til CPR ved fraflytning fra Danmark. Ifølge Danmarks Statistik er tallene for udvandring undervurderede med samlet set 15-20 pct. på grund af sene indberetninger om fraflytning til CPR. Dette medfører, at nettoindvandringen er overvurderet og tallene skal derfor fortolkes med forsigtighed.

Nettoindvandring fra EU og Asien på samme niveau i 2015

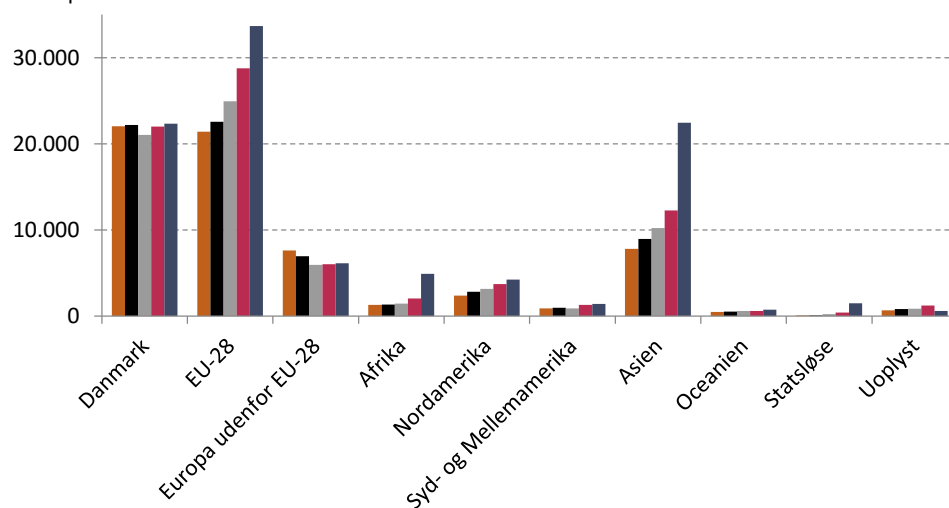
Både indvandringen og nettoindvandringen fra de 28 EU-lande er steget - særligt de seneste år, jf. Figur 2. Nettoindvandringen fra EU-landene var i 2015 på ca. 18.000 personer. Den største ændring i både indvandring og nettoindvandring findes for statsborgere fra Asien,

og næsten hele denne stigningen kan føres tilbage til stigende indvandring fra Syrien. Nettoindvandringen fra Asien var i 2015 på ca. 17.500 personer, hvilket er det samme niveau som den samlede nettoindvandring fra de 28 EU-lande.

Figur 2 Indvandring og nettoindvandring til Danmark fordelt efter oprindelsesregion

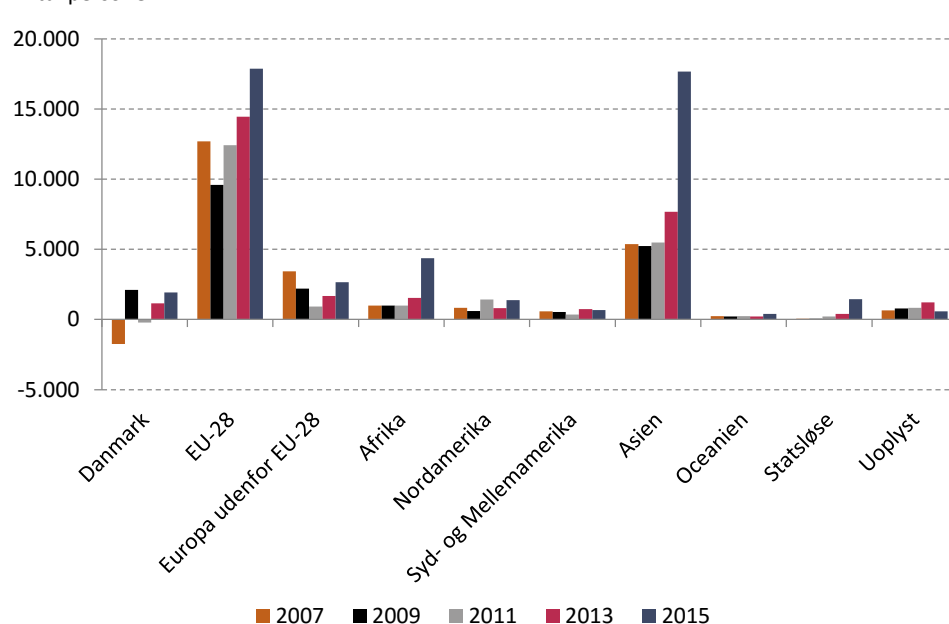
a) Indvandring

Antal personer



b) Nettoindvandring

Antal personer



Anm.: Bemærk at nettoindvandringen er overvurderet, idet udvandringen fra Danmark er undervurderet med ca. 15-20 pct., jf. Danmarks Statistik, "Statistikdokumentation for flytninger til og fra udlandet 2015".
Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken, VAN1AAR og VAN2AAR.

Stor stigning i indvandring fra Syrien, Eritrea og Rumænien

Figur 3 viser udviklingen i både indvandring og nettoindvandring i perioden 2007-2015 for de grupper af statsborgere, som havde flest indvandring til Danmark i 2015. Grupperne i top-10 ift. indvandring havde alle mindst 2.000 statsborgere, der flyttede til Danmark i 2015. I 2015 flyttede mange fra Syrien, Eritrea, USA og Indien til Danmark. Særligt tilflytningen af statsborgere fra Syrien og Eritrea, der udgjorde hhv. 11.600 og 2.800 personer i 2015, er steget dramatisk de sidste år. Fra EU/EØS-borgere, er tilflytningen til Danmark høj for statsborgere fra Rumænien, Polen, Tyskland, Litauen, Italien og Norge. Særligt tilflytningen af rumænske, polske og tyske statsborgere, hvilken udgjorde hhv. 5.300, 4.900 og 3.200 personer i 2015, var høj. I perioden er især indvandringen fra Rumænien steget. En del af forklaringen på dette kan være, at Rumænien - sammen med Bulgarien - blev medlem af EU den 1. januar. 2007.

Stor netto-indvandring fra samme lande

Med hensyn til nettoindvandring er denne forholdsvis høj for statsborgere fra Syrien, Eritrea, Rumænien og Polen. For de resterende grupper af statsborgere med stor indvandring er der også forholdsvis stor udvandring. Der er i de undersøgte år stort set ingen statsborgere fra Syrien og Eritrea, der flytter fra Danmark. Derfor den høje nettoindvandring for disse grupper af statsborgere.

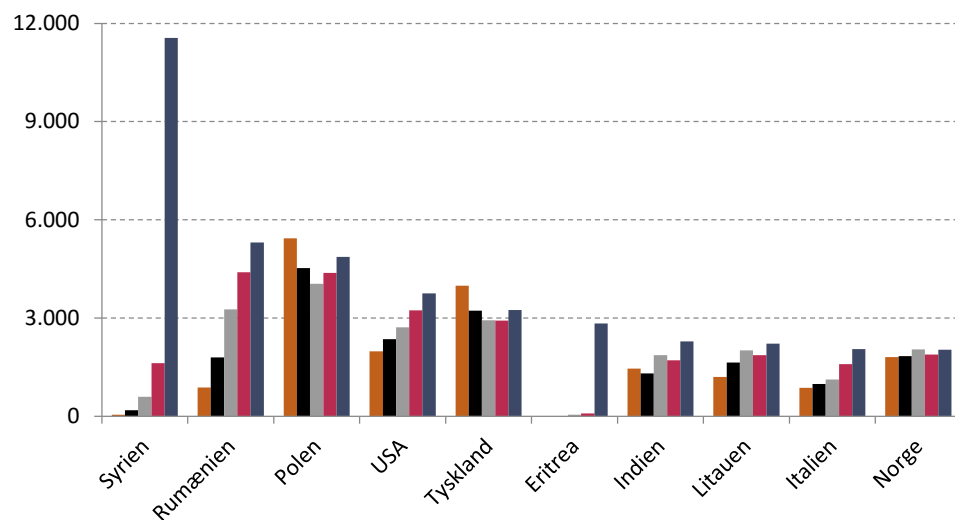
Hovedsagelig fra uroplagede områder Afrika

Nettoindvandringen fra Afrika er steget voldsomt de seneste år, jf. Figur 2. Dette kan stort set føres tilbage til den stigende indvandring fra Eritrea. Den samlede nettoindvandring fra Afrika er dog lav sammenlignet med den samlede indvandring. Den samlede nettoindvandring fra Afrika var i 2015 var på under 4.500 personer, hvoraf de 2.800 skyldes nettoindvandring fra Eritrea. Figur 4 viser nettoindvandringen fra de tre lande Eritrea, Somalia og Den Demokratiske Republik Congo, som har den højeste nettoindvandring af afrikanske statsborgere til Danmark i 2015. Disse lande har alle være plaget af uro de seneste år. Figuren viser også, at indvandringen fra den resterende del af Afrika var lav og samlet set på under 1.000 personer. Ud over dem, der kommer af humanitære grunde, er der altså relativt få fra Afrika, der får ophold i Danmark.

Figur 3 Indvandring og nettoindvandring fordelt efter statsborgerskab - top-10 ift. indvandring i 2015

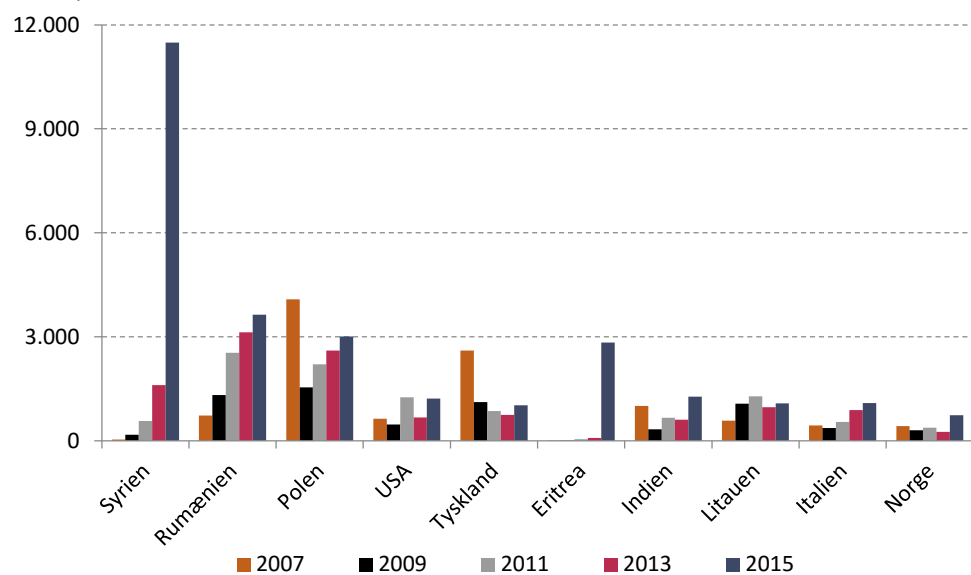
a) Indvandring

Antal personer



b) Nettoindvandring

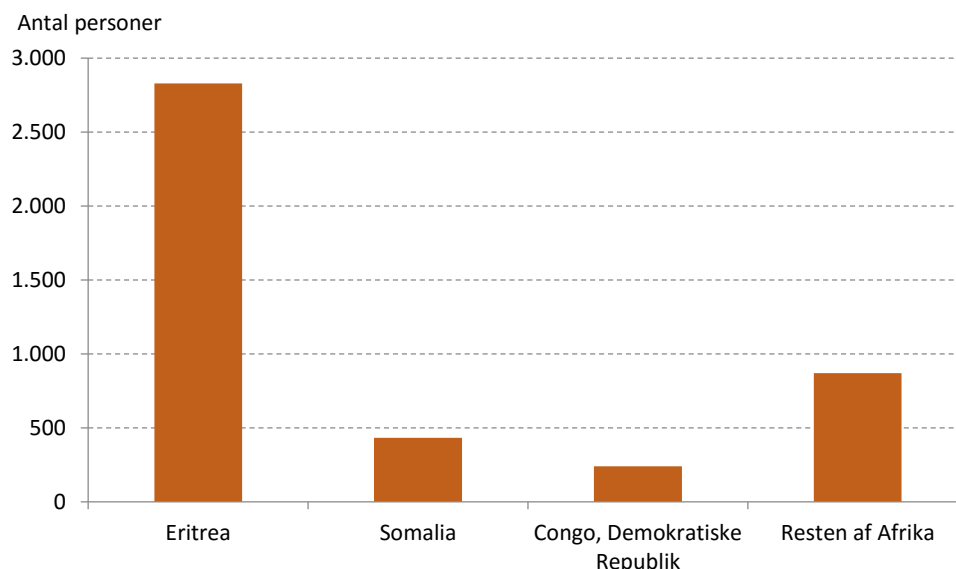
Antal personer



Anm.: Ekskl. danske statsborgere, der ligger øverst. Bemærk at nettoindvandringen er overvurderet, idet udvandringen fra Danmark er undervurderet med ca. 15-20 pct., jf. Danmarks Statistik, "Statistikdokumentation for flytninger til og fra udlandet 2015".

Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken, VAN1AAR og VAN2AAR.

Figur 4 Nettoindvandring af afrikanske statsborgere, 2015



Anm.: Bemærk at nettoindvandringen er overvurderet, idet udvandringen fra Danmark er undervurderet med ca. 15-20 pct., jf. Danmarks Statistik, "Statistikdokumentation for flytninger til og fra udlandet 2015".

Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken, VAN1AAR og VAN2AAR.

3. Opholdsgrundlag for indvandrede

Opholdsgrundlag afhængigt af statsborgerskab

I løbet af 2015 flyttede ca. 69.400 ikke-nordiske statsborgere til Danmark. Disse statsborgere har legalt ophold i Danmark enten i form af en opholdstilladelse eller et EU/EØS-opholdsbevis. For EU/EØS statsborgere gælder der særlige regler, der gør det let at komme til Danmark for at arbejde eller studere i en kortere eller længere periode. Specielt kræves der ikke arbejdstilladelse for denne gruppe af borgere. For de resterende udenlandske statsborgere gives der ophold på grund af asyl, familiesammenføring – herunder til danske statsborgere –, arbejde, uddannelse, au-pair ordning, praktikforløb, m.m. Bemærk at tallene for indvandring ikke inkluderer udenlandske statsborgere, der opholder sig i Danmark, mens deres asylansøgning behandles. Gruppen "Asyl" omfatter altså udlændinge, der har fået tilkendt asyl og bosætter sig i Danmark.

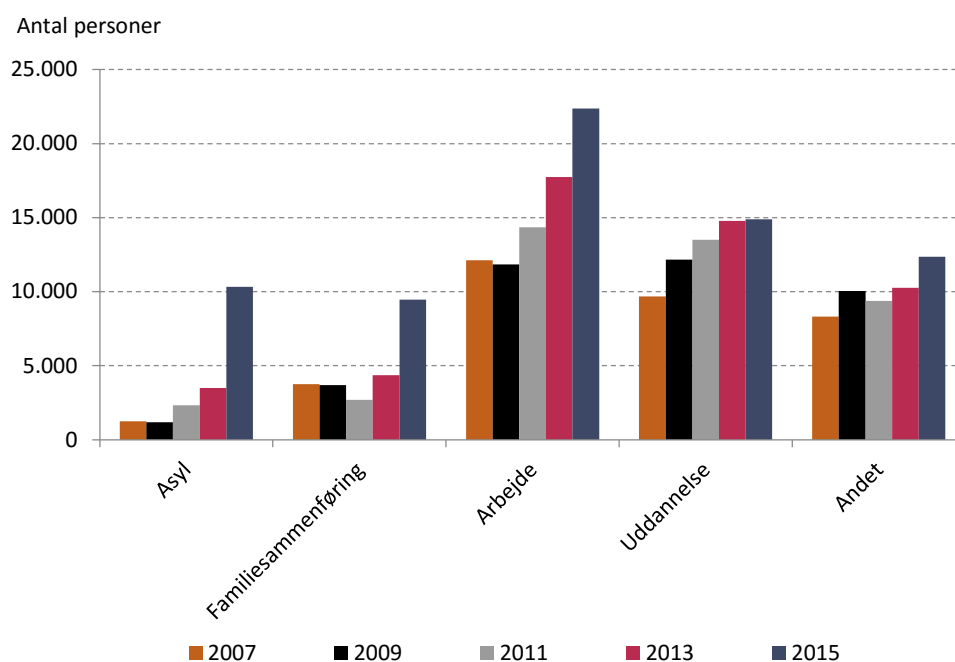
De fleste flytter til Danmark for at arbejde og studere

I alle årene kommer hovedparten af de udenlandske statsborgere til Danmark for at arbejde eller studere jf. Figur 5. I 2015 indvandrede ca. 22.400 personer, 32 pct., for at arbejde og ca. 14.900 personer, 21 pct., for at studere. Særligt antallet, der kommer for at arbejde, er steget i årene siden 2007.

Stigning i ophold pga. asyl og familiesammenføring

Antallet af udenlandske statsborgere, der får asyl i Danmark, er steget fra et niveau på under 2.000 pr. år frem til 2011 til i 2015 at være på ca. 10.300 personer, svarende til 15. pct. af den samlede indvandring i 2015. Ligeledes er antallet af udlændinge, der får familiesammenføring mere end fordoblet i 2015 sammenlignet med de foregående år. Bemærk at denne kategori dækker familiesammenføring til både flygtninge, andre udlændinge og danske statsborgere bosat i Danmark.

Figur 5 Opholdsgrundlag for indvandrede udenlandske statsborgere, ekskl. nordiske statsborgere



Anm.: Opholdsgrundlag opgøres ikke for nordiske statsborgere.
Ifølge Danmarks Statistik mangler der oplysninger om opholdsgrundlag for ca. 20 pct. af de indvandrede og opholdsgrundlag for disse er derfor baseret på imputerede værdier.
Kategorien "Andet" omfatter bl.a. praktikanter, au pair og adoption.
Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken, VAN8.

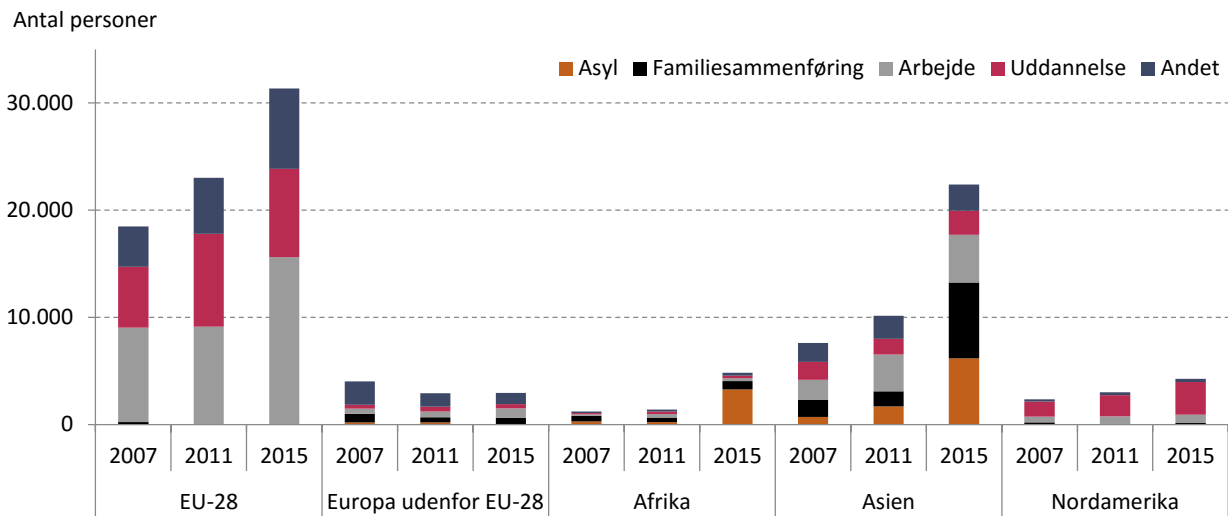
Flere fra EU-landene kommer for at arbejde

Figur 6 viser udviklingen i indvandring og opholdsgrundlag opdelt på grupper af statsborgere. Figuren viser en stigning i statsborgere fra både EU-landene og Asien, herunder Syrien, der kommer til Danmark for at arbejde. I 2007 og 2011 kom ca. 30 pct. af de indvandrede med asiatisk statsborgerskab på grund af asyl eller familiesammenføring. I 2015 udgjorde denne gruppe ca. 60 pct. af de asiatiske statsborgere, der flyttede til Danmark. Forklaringen på denne ændring er stigningen i antallet af syriske statsborgere, der har fået ophold på grund af asyl eller familiesammenføring.

Forskelle i opholdsgrundlag på tværs af lande

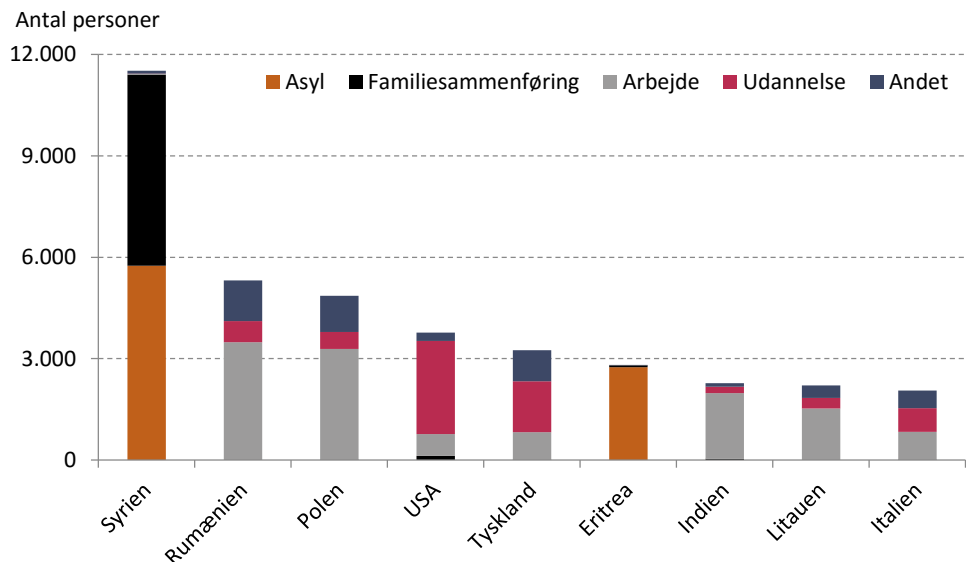
Mens hovedparten af de udlændige, der kommer til Danmark, er statsborgere fra andre EU-lande, er der forskel på grunden til opholdet inden for den enkelte gruppe af statsborgere. Figur 7 viser opholdsgrundlag for de største grupper af indvandrede ift. statsborgerskab. Den største andel af statsborgere fra Rumænien, Polen, Litauen og Indien kommer for at arbejde, mens den største andel af statsborgere fra USA og Tyskland kommer for at studere. Ift. statsborgere fra Syrien kommer der nogenlunde lige mange på grund af asyl og familiesammenføring, mens næsten alle fra Eritrea kommer på grund af asyl.

Figur 6 Opholdsgrundlag for indvandrede efter statsborgerskab, ekskl. nordiske statsborgere



Anm.: Opholdsgrundlag opgøres ikke for nordiske statsborgere. Ifølge Danmarks Statistik mangler der oplysninger om opholdsgrundlag for ca. 20 pct. af de indvandrede, og opholdsgrundlag for disse er derfor baseret på imputerede værdier.
 Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken, VAN8.

Figur 7 Opholdsgrundlag for indvandrede i 2015 efter top-10 ift. statsborgerskab



Anm.: Opholdsgrundlag opgøres ikke for nordiske statsborgere. Ifølge Danmarks Statistik mangler der oplysninger om opholdsgrundlag for ca. 20 pct. af de indvandrede, og opholdsgrundlag for disse er derfor baseret på imputerede værdier.
 Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken, VAN8.

4. Indvandrede på grund af asyl og familiesammenføring

Hovedparten fra få, uroplagede områder

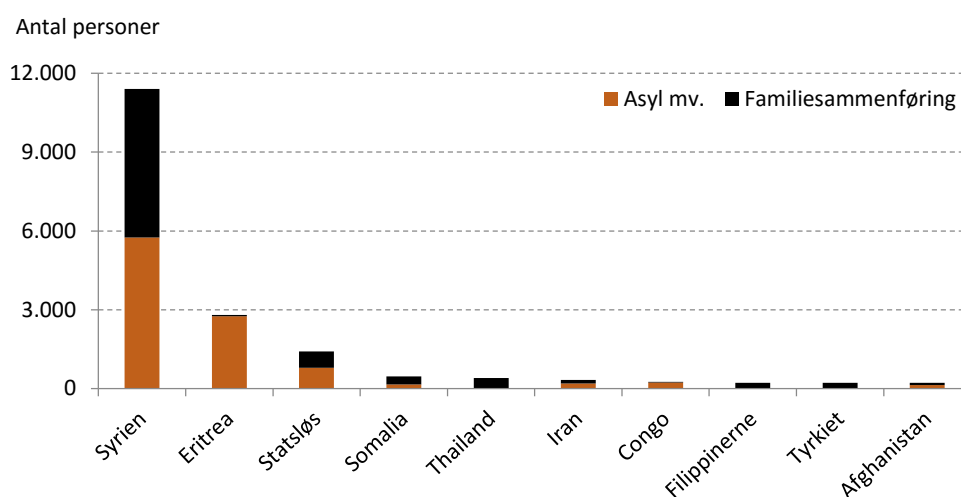
Afsnit 3 viste, at der i 2015 kom forholdsvis mange på grund af asyl og familiesammenføring særligt fra Syrien og Eritrea. Figur 8 viser antallet fordelt efter statsborgerskab for de 10 lande, hvorfra der kom flest på grund af asyl og familiesammenføring i 2015. Det er kun

statsborgere fra landene Syrien, 11.400 personer, og Eritrea, 2.800 personer, samt statsløse, 1.400 personer, hvorfra der samlet set kom mere end 1.000 udlændinge til Danmark på grund af enten asyl eller familiesammenføring. Indvandringen af borgere fra disse tre grupper dækker over ca. 79 pct. af det samlede antal udenlandske statsborgere, der fik ophold på grund af asyl eller familiesammenføring. Alle landene uden for top-10 ift. asyl og familiesammenføring havde mindre end 200 statsborgere, der fik ophold på disse grundlag i 2015. Alt i alt understreger dette, at hovedparten af gruppen af udlændinge, der kommer til Danmark på grund af asyl eller familiesammenføring, kommer fra et mindre antal meget uroplagede områder.

Familiesammenføringer fra få lande

For statsborgere fra Thailand, Filippinerne og Tyrkiet er opholdsgrundlaget næsten udelukkende familiesammenføring, hvilket inkluderer familiesammenføring til danske statsborgere fx på grund af ægteskab.

Figur 8 Statsborgerskab for indvandrede på grund af asyl eller familiesammenføring, 2015



Anm.: Opholdsgrundlag opgøres ikke for nordiske statsborgere.

Ifølge Danmarks Statistik mangler der oplysninger om opholdsgrundlag for ca. 20 pct. af de indvandrede, og opholdsgrundlag for disse er derfor baseret på imputerede værdier.

Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken, VAN8.

5. Indvandrede på grund af arbejde

Mange fordele ved international mobilitet

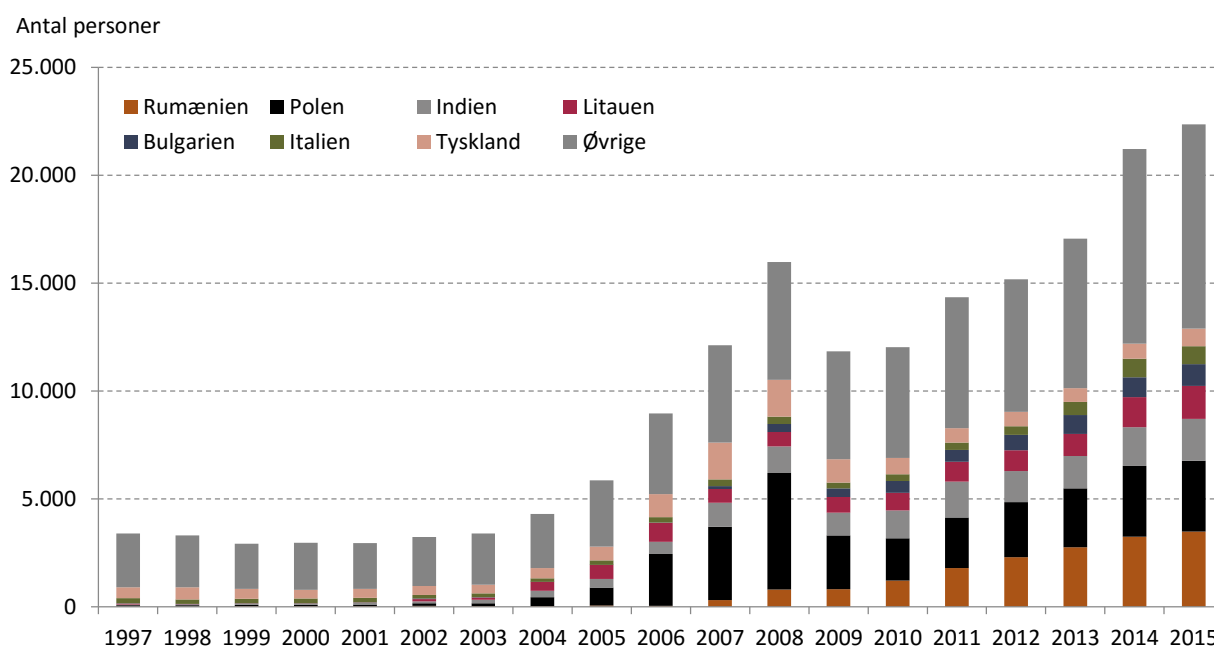
I dette afsnit undersøges denne gruppen, der indvandrede pga. arbejde. Det er en betydelig fordel for Danmark, at udlændinge kommer hertil for at arbejde. Under højkonjunktur kan udenlandsk arbejdskraft via et større arbejdsudbud bidrage til at holde lønningerne i ro, og dermed reducere den negative effekt heraf på konkurrenceevnen. Og hvis udlændingene forlader Danmark igen under lavkonjunktur kan det bidrage til at reducere tilbageslaget ved at relativt flere danskere vil kunne finde beskæftigelse. Desuden kan der være jobfunktioner, som kræver særkompetencer, der ikke tilstrækkelig grad er til rådighed i Danmark. Endelig kan adgang til et større jobmarked forbedre matchet mellem job og ansat, hvilket kan forbedre produktiviteten.

Højeste niveau i 2015

I 2015 kom ca. 22.400 udenlandske statsborgere fra ikke-nordiske lande til Danmark for at arbejde, og antallet er væsentligt højere end i årene under overophedningen forud for finanskrisens udbrud, jf. Figur 9. Der var en forholdsvis stor stigning i antallet i perioden 2005-

2008 op til begyndelsen af den økonomiske krise, hvilket i høj grad skyldtes polske indvandrere. Herefter var der et fald, og siden 2010 har der igen været en stigning i antallet af udlændige, der kommer til Danmark for at arbejde. Der er tale om en stigning fra en række lande, men særligt fra Rumænien har indvandringen været stigende.

Figur 9 Statsborgerskab for indvandrede på grund af arbejde



Anm.: Opholdsgrundlag opgøres ikke for nordiske statsborgere.
Ifølge Danmarks Statistik mangler der oplysninger om opholdsgrundlag for ca. 20 pct. af de indvandrede, og opholdsgrundlag for disse er derfor baseret på imputerede værdier.
Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken, VAN8.

Forskelle på tværs af nationalitet

Ud over den økonomiske situation, har udvidelsen af EU og dermed muligheden for, at borgere i de pågældende lande lettere kan bo og arbejde i Danmark, betydning for, hvor mange, der kommer for at arbejde. I perioden siden 2000 er EU udvidet med 10 lande i 2004, med Bulgarien og Rumænien i 2007 og med Kroatien i 2013. Antallet af rumænske og bulgarske statsborgere, der kommer for at arbejde, er steget markant siden 2007, hvor landene blev medlem af EU. Polen og Litauen var blandt de lande, der blev medlem af EU i 2004. Antallet af polske statsborgere, der kommer for at arbejde, er stadigt højt og var i 2015 på samme niveau som i 2007 lige inden krisen. Omvendt er antallet af tyske statsborgere, der kommer for at arbejde, på et væsentligt lavere niveau end i årene 2007-2008. Bemærk at tallene dækker over udenlandske statsborgere, der bor og arbejder i Danmark. Udenlandske pendlere, som er udenlandske statsborgere med beskæftigelse i Danmark, men som ikke bor i Danmark, er ikke med i disse tal.